

Ne yapmalı?

Ortalık toz duman. Laik-cumhuriyetçi-sol tabanda belirgin bir kaygı artışı var. Faşizmin yükselişe geçeceği, tek adam zorbalığının koyulaşacağı, ufukta bunu frenleyebilecek veya dengeleyebilecek siyasal-toplumsal ağırlıkların görünmediğine ilişkin kaygılar bunlar. 7 Haziranda tırmanışa geçen umutların beş ay gibi kısa bir sürede çökmesiyle de ilişkili. Ama umutların tırmanışı da çöküşü de sorunlu.

Buna karşılık totaliter yönelişe ilişkin kaygılar gerçek; ancak bunun dengelenemeyeceğini düşünmek için, dahası yılgınlık için yeterli gerekçeyi asla oluşturmuyor.

\*\*\*

Geçen hafta yazdık. Önümüzdeki birinci tehdit, bir AKP anayasasına geçit vermek olacak. Bu konuda, tek gündemli bir parti olan HDP'ye güvenilemeyeceği açık. Nitekim son bir haftada kendi tabanını ve destekçisi sol camiyayı buna alıştırma turlarına başladı. Başkanlığı da içeren anayasa değişikliklerinin tartışılabilmesine dair destek açıklamaları, bazı düzeltmelerle sanki geri alınıyor gibi yapılsa da süreç işliyor. (Esasen 2013'te Anayasa Hazırlık Komisyonu'nda da bu konunun tartışılabilmesi pozisyonunu almıştı). PKK'nın ciddi darbeler yediği bugünlerde, iktidardan uzatılacak elin geri çevrilmesi kolay değil. Üstelik, son birkaç yılın çatışmasızlık ortamına özlem duyan, şehir eylemlerinden sık sık sıyrılan bölge halkının da bu doğrultuda güçlü bir basınç oluşturmaları beklenmeli. "Liberal solun" kullanışlı elemanların da potansiyel desteklerini esirgemeyecekleri malum.

Peki CHP bunun neresinde? Herhangi bir kurul kararı olmaksızın, Partinin genel sekreteri açıklayıverdi: Başkanlık meselesi hariç, özgürlüklükçü bir anayasa görüşülebilirdi! Demek ki, AKP anayasası özgürlükçü olabilirmiş ve görüşülebilirmiş. Şimdilik CHP'yi anayasa müzakere masasından kurtarabilecek tek başlığın başkanlık konusu olduğu anlaşılıyor. Umarım AKP başkanlık ısrarından vazgeçmez! Çünkü CHP'nin bunun dışında kaçabileceği çok fazla alan bulunmuyor (burada bile bazı unsurlarını zor tutabilir). Çünkü 24. yasama döneminde (2011-2015) AKP ile pekala anayasa görüşebildiği gibi, 7 Haziran sonrasında da AKP ile koalisyonla çok heveskar gözüktü. Şimdi başkanlık dışında itiraz gerekçelerini -en azından bu yönetim altında- tüketmiş durumda. Bu arada CHP önümüzdeki iki ay kendi kurultay meselelerine kapanacak görünüyor ama yönetim ve/veya anlayış değişikliği zor gibi.

Sosyalist sola bakınca, 12 Eylül 2010 referandumunun acı deneyimlerinin de katkısıyla, başkanlık meselesini içersin içermesin, AKP'nin demokratik bir anayasa yapacağına prim verilmesinin yanlışlığı üzerinde bir anlayış ortaklığı var gibi. Bu, hayli umut verici. Özellikle HDP ile gönül bağı olanların çoğunun bile bu duruşa gelebilmeleri açısından. Umarım kalıcı olur.

\*\*\*

Şimdi başlıktaki soruya ilk yanıtı verebiliriz: Bir teokratik faşist rejimin hukuki üstyapısını oluşturacak bir anayasaya hiçbir şart altında (Başkanlık konusunu içermese bile) destek verilemez. Bunun hiçbir bahanesi (çözüm süreci vs.) olamaz. HDP'ye oy veren sosyalistlerin de bu çizgiye çekilmesi gerekir. Yeni bir "yetmez ama evetçi" dalganın doğmadan dağıtılması şarttır. O halde, CHP'den başlayarak bütün sol partilerin bu ilkeyi kararlı ve bağlayıcı bir biçimde deklare etmelerini talep etmek gerekir. Bize göre, birinci mücadele eksenidir. (Hatta, eğer bir mucize olur da HDP yönetimi kendi acil gündemi yerine Türkiye'nin totaliterliğe sürüklenişine öncelik verirse, bu mücadele eksenini daha da güçlenir).

Ne yapmalı sorusuna ikinci yanıt, ideolojik-politik düzlemde verilmelidir. Türkiye'de sol, CHP'den başlayarak ama HDP'yi de içererek, emperyalizm ile arasına kalın çizgiler çekmelidir. Çekmeye sol dememeyi (yeniden) öğrenmelidir. Simgesel değerinin önemi açısından, NATO'dan çıkmayı yeniden gündeminin başına almalıdır. Üstelik gene CHP'den başlayarak... (Kapitalizmin ve emperyalizmin beşiği İngiltere'de İşçi Partisi'nin yeni lideri Corbyn'in telaffuz edebildiği bu talebi, emperyalizmin uygulama alanı olan bir çevre ülkesinin sosyal-demokrati söyleyemeyecekse, üstelik ABD ve NATO'ya şirinlik göstererek iktidar olmayı umacaksa, baş aşağı duran bu çarpıklığı düzeltmek de CHP'lilerin öncelikli görevi olmamalı mıdır?).

Üçüncü yanıt, AKP ile ideolojik bir kavgayı cepheden göğüsleme kararlılığının gösterilmesidir. Bunun adı, aydınlanmacı cumhuriyet çizgisini savunma kararlılığıdır. Laiklik burada temel mücadele eksenidir olacaktır. Bunun esnetilmesi, yumuşatılması, muhafazakar seçmeni ürkütmek adına içeriğinin boşaltılması (CHP Seçim Bildirgesi'nde olduğu gibi) kesinlikle reddedilmelidir.

Kuşkusuz dahası var. Özellikle de dışa bağımlı neoliberal ekonomik modelin terkedilmesi meselesi gibi. Ama bu başka bir yazının konusu olabilir. Şimdilik yukarıda sayılan üç başlık başlangıç için yeter de artar.

[haber.sol.org.tr/yazarlar/oguz-oyan/ne-yapmali-135561](http://haber.sol.org.tr/yazarlar/oguz-oyan/ne-yapmali-135561)